

Imbi Rego Erastvere Kodu AS Hoolekandeteenused erastvere@hoolekandeteenused.ee Teie 23.09.2013 nr RJ-1/805-2

Meie 01.11.2013 nr 7-4/131121/1304647

Soovitus põhiõiguste ja -vabaduste paremaks tagamiseks Alaealise turvalisus

Austatud Imbi Rego

Teile teadaolevalt pöördus minu poole avaldaja seoses tema alaealise lapse suhtes väidetavalt toime pandud kuriteoga Erastvere Kodus ja sellest tulenevalt tema lapse turvalisuse mittetagamisega.

Olles minule laekunud teavet analüüsinud, leian, et arvestades olukorda, on kiiduväärt, et Erastvere Kodu on võtnud alaealistele ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel turvalisuse tagamiseks kasutusele mitmeid meetmeid, näidates sellega oma tahet turvalise teenuse tagamiseks. Vaatamata sellele olen aga seisukohal, et Erastvere Kodu tegevus avaldaja lapsele kohtumääruse alusel ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel ei olnud kooskõlas põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõttega.

Kuigi Erastvere Kodu rakendas alaealiste, sh avaldaja lapse, turvalisuse tagamiseks mitmeid meetmeid ja kinnitas, et avaldaja lapse tegevust jälgisid tegevusjuhendajad pidevalt, ei nähtu minule esitatud materjalidest, et Erastvere Kodu töökorraldus olnuks selline, mis oleks sündmuse toimumise ajal taganud osakonnas viibinud klientide järele nende klientide individuaalseid eripärasid ja vajadusi arvestava pideva valve. Seega ei taganud Erastvere Kodu avaldaja lapsele piisavalt turvalisust teenusel viibimise ajal.

Eelnevast lähtuvalt soovitan Teil edaspidi

- analüüsida kohtumääruse alusel ööpäevaringsel erihooldusteenusel viibivate klientide oskusi, arengutaset, huvisid, käitumismalle, varasemates erakorralistes sündmustes osalemist jms, hindamaks konkreetsele kliendile või konkreetsest kliendist tekkida võivat ohtu;
- tagada alaealiste ja täisealiste klientide üle selline järelevalve, mis oleks vastavuses nii alaealistele ja täisealistele teenuse koososutamisest tulenevate üldiste kui ka klientide individuaalsetest vajadustest ja eripäradest tulenevate ohuaspektidega;
- võimaldada tegevusjuhendajatele täiendkoolitust alaealiste teenusekasutajatega seotud ohuolukordade ennetamise ja märkamise parendamiseks.

Järgnevalt käsitlen põhjuseid, miks ma eelnimetatud järeldustele jõudsin ja soovitused esitasin.

I Asjaolud ja menetluse käik

- 1. Minu poole pöördunud avaldaja kirjutas, et 13.08.2013 kuritarvitas Erastvere Kodus tema alaealist last tema lapsega samas osakonnas olnud isik, kes oli varem sarnaste kuritegude eest karistatud. Sellest tulenevalt leidis avaldaja, et tema lapsele osutatud ööpäevaringne erihooldusteenus ei olnud turvaline.
- 2. Selleks, et saada täpsemat teavet asetleidnud sündmuse ja turvalisuse tagamise kohta, pöördusin teabenõudega nii Teie kui ka Sotsiaalkindlustusameti poole.
- **3.** Selgitasite mulle oma vastuses, et avaldaja last kasutas 13.08.2013 viimase ütluste järgi ära samas osakonnas teenusel olnud täiskasvanud klient. Kõnealune sündmus toimus 15.20 ajal avaldaja lapse toas¹, kuhu oli sisenenud kuritarvitaja. Avaldaja laps kasutas oma tuba üksinda.

Sündmuse toimumise ajal viibis Erastvere Kodus (edaspidi ka *Kodu*) kohtumääruse alusel ööpäevaringsele erihooldusteenusele suunatud isikute osakonnas 33 klienti ja viis tegevusjuhendajat, neist osakonna ruumides oli viis klienti ja üks tegevusjuhendaja. Lisaks viibis osakonna tegevustoas vabal tahtel tööväliselt veel üks tegevusjuhendaja. Sündmuse toimumise ajal viibis osakonnas tööl olnud tegevusjuhendaja ühe kliendi toas ja vahetas tal mähet. Eluruumides olevat olnud vaikne ja tegevusjuhendajale ei hakanud silma ega kõrva midagi kahtlast.

Avaldaja lapse kohta oli Teile eelnevalt teada, et tal oli tekkinud huvi seksuaalteemade vastu, ta rääkis seksuaalse alatooniga nalju ja oli oma juttudes huvitatud ka reaalsest seksuaalaktist. Seda oli kinnitanud ka avaldaja lapse psühhiaater. Teie selgituste järgi viibis avaldaja laps enamuse oma päevast täisealiste klientide seltskonnas ja oli väga suhtlemisaldis. Siiski ei olnud Te täheldanud, et avaldaja laps oleks suhelnud teda kuritarvitanud kliendiga. Olite määranud avaldaja lapsele ka tugiisiku, kelle poole ta sai probleemide korral pöörduda. Alaealine polnud Teile esitanud teenuse osutamise kohta kaebusi.

Andsite teada, et avaldaja lapse suhtes väidetavalt kuriteo toime pannud isiku varasemate sarnaste kuritegude kohta puudus Teil info. Selgitasite, et kõnealune isik oli üldiselt väga abivalmis ja toimekas. Tema ööpäevaringset erihooldusteenust kasutama kohustavast määrusest ega tema psühhiaatrilisest ekspertiisist ei ilmnenud, et tal oleks olnud varem esinenud seksuaalkäitumises probleeme. Ka tema eestkostja ei olnud edastanud Teile sellekohast teavet. Samas oli Teile varasemast teada juhtum, kus üks klient süüdistas kõnealust klienti seksuaalvahekorda astumises. Politsei leidis selles asjas, et tegemist ei olnud siiski juhtumiga, kus klienti oleks seksuaalvahekorda astuma sunnitud. Ka politsei ei edastanud Teile teavet kõnealuse kliendi varasema karistatuse kohta seksuaalkuriteo eest. Pärast nimetatud intsidenti jälgisite viidatud klientide vahelist suhtlemist, kuid ohumärke ei tuvastatud. Info varasema karistatuse kohta sarnases teos sai Teile teatavaks alles pärast 13.08.2013 toimunud sündmust.

Enne alaealiste paigutamist Kodusse soovitas Sotsiaalkindlustusamet Teie sõnutsi tagada lastele oma tuba ja võimalused hariduse omandamiseks ning kontrollis 05.09.2013 teenuse osutamist riikliku järelevalve korras.

_

¹ Alaealise tuba asus tegevusjuhendajate ruumist umbes 1,5 m kaugusel, teda kuritarvitanud isiku tuba alaealise toast u 5 m kaugusel.

Alaealiste turvalisuse tagamiseks Kodus viisite läbi riskihindamise alaealistele ja täisealistele teenuse osutamiseks samas osakonnas. Selle tulemusel võtsite kasutusele mitmeid meetmeid:

- kõik AS Hoolekandeteenused Kodudes viibinud alaealised suunati Erastvere Kodusse, tagamaks olemasolevate ressursside piires alaealistele võimalikult turvaline teenus;
- leppisite kokku, et ohtlikuma käitumisega kliendid viiakse Erastvere Kodust Valkla Kodusse;
- paigutasite alaealised täiskasvanutest eraldi magamistubadesse, kus neil on võimalik oma toa ust seestpoolt lukustada;
- koostasite lastele tegevuskavad arendavate eesmärkide ja asjakohaste tegevustega;
- kõikidele lastele määrasite tugiisikud eesmärgiga võimalikke probleeme ennetada;
- kasutate laste vaimse tasakaalu toetamiseks psühholoogi teenust ja järgite rehabilitatsiooniplaanis soovitatut.

Selgitasite veel, et intensiivistasite pärast 13.08.2013 toimunud intsidenti valvet alaealiste tegevuse järele. Teavitasite ka eestkostjat, kohut ja Sotsiaalkindlustusametit, et teenusele saabumisel on vajalik kliendi kohta edastada hoolekandeasutustele õige informatsioon.

Märkisite, et Kodus tagavad valve kõikide klientide liikumise, asukoha ja tegevuse järele tegevusjuhendajad, kes jälgivad pidevalt kliente ja osakonna uksed on suletud. Öisel ajal on suletud ka meeste ja naiste osakonna vaheline uks.

Rõhutasite oma vastuskirjas, et teavitasite nii avaldaja lapse mõlemat vanemat kui Sotsiaalkindlustusametit sellest, et Kodus ei ole lastele teenuse osutamiseks sobilikke tingimusi ja Te ei pea õigeks alaealistele koos täisealistega teenuse osutamist. Samuti on AS Hoolekandeteenused teinud Sotsiaalministeeriumile probleemi lahendamiseks konkreetseid ettepanekuid ja korraldatud on mitmeid koosolekuid.

4. Lisaks küsisin toimunud sündmuse asjaolude ja turvalisuse tagamise aspektide väljaselgitamiseks teavet Sotsiaalkindlustusametilt.

Sotsiaalkindlustusamet (edaspidi SKA) selgitas oma vastuses, et oli andnud enne avaldaja lapse paigutamist Erastvere Kodu juhile suuliselt juhiseid alaealistele teenuse osutamiseks. Täpsemalt oli SKA soovitanud Teil paigutada alaealised eraldi tuppa täisealistest, pöörata erilist tähelepanu alaealiste turvalisusele, luua neile sobivad vaba aja veetmise võimalused ja tagada hariduse omandamise jätkamine koostöös koolide ja omavalitsustega. 18.07.2013 kolmepoolse kohtumise järgselt tutvusid kõik kohtumisel osalejad, sh SKA juhtumikorraldaja, antud suuliste suuniste täitmise eesmärgil Kodu ruumide, sh avaldaja lapse toa, vaba aja veetmise võimaluste ja loodava klassiruumiga. Riikliku järelevalve korras kontrollis SKA Kodus osutatavat ööpäevaringset erihooldusteenust 05.09.2013. Avaldaja lapsele teenuse osutamisel SKA puudusi ei tuvastanud ja oli järelevalve käigus saadud teabe põhjal seisukohal, et Kodus osutatav teenus on turvaline nii alaealistele kui täisealistele

SKA tõi oma vastuskirjas välja, et neil puudus teave alaealist väidetavalt kuritarvitanud kliendi varasema karistatuse kohta sarnase kuriteo eest ja sellekohane teave ei saanudki neile teada olla. SKA leidis aga, et kohtumäärus, millega isik paigutatakse ööpäevaringsele erihooldusteenusele, peaks sisaldama tingimata teavet selle kohta, mis on oluline temale ja teistele klientidele turvalise teenuse tagamiseks. Selle info kaudu saaks teenuseosutaja pöörata suuremat tähelepanu klientide ja nende käitumisega seotud eripäradele. Avaldaja lapsega toimunud sündmusest sai SKA teada 19.08.2013, mille järgselt võttis juhtumikorraldaja telefoni teel juhtumi asjaolude täpsustamiseks ühendust Koduga ning hiljem tegi SKA ka järelepärimise juhtumi konkreetsete asjaolude selgitamiseks. Juhtumikirjeldus jõudis SKA-ni 03.09.2013. SKA otsustas teenuse

osutamise turvalisusega tutvuda 05.09.2013 etteplaneeritud riikliku järelevalve ajal. Järelevalve ajal andis SKA Kodule soovituse alaealise nõusolekul korraldada kohtumine psühholoogiga.

SKA selgitas ka, et märkis avaldaja lapse suunamisotsuses teenuse eesmärgina järelevalve, turvalisuse tagamise ja juhendamise. Koostamisel on AS-ga Hooldekandeteenused halduslepingu lisa, kus sätestatakse täpsemad nõuded ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks alaealistele kohtumääruse alusel. SKA tõi oma vastuses välja ka selle, et pöördus Justiitsministeeriumi poole ja tegi ettepaneku karistusregistrile ligipääsu saamiseks.

II Analüüs

5. Avaldusaluses asjas on põhiküsimuseks, kas Kodu tegevus oli piisav, tagamaks avaldaja lapse turvalisus Kodus ööpäevaringsel erihooldusteenusel viibimisel. Sellele küsimusele vastamiseks toon välja riigile ja Kodule põhiseadusest ja seadustest tulenevad kohustused (p 6-9) ning seejärel hindan, kas Kodu tegevus enda kohustuste täitmisel oli kooskõlas põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõttega (p 10-15).

Riigi ja teenuseosutaja kohustused ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel

6. Põhiseaduse (edaspidi PS) § 20 lg 1 järgi on igaühel õigus vabadusele ja isikupuutumatusele. Vabaduspõhiõigust lubab põhiseadus piirata vaid kindlatel juhtudel, sh vaimuhaige kinnipidamiseks, kui ta on endale või teistele ohtlik (PS § 20 lg 2 p 5).

Sellest lähtuvalt on sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHS) § 19 lõikes 1 sätestatud kohtu võimalus kohustada enesele või teistele ohtlikku psüühikahäirega isikut, sh alaealist, viibima erihooldekodus ööpäevaringsel erihooldusteenusel, kui on täidetud kõik SHS § 19 lõikes 1 sätestatud tingimused.²

- 7. Inimestele, kelle vabadust on riik piiranud, tuleb riigil sarnaselt teiste inimestega tagada põhiõigused. Muude põhiõiguste hulgas tuleb tagada PS §-s 16 sätestatud põhiõigus elule³ ja PS § 28 lõikes 1 sätestatud igaühe õigus tervise kaitsele, mis on teiste põhiõiguste kasutamiseks vältimatult vajalikud. Samuti tuleb riigil tagada kaitse piinamise, julma või väärikust alandava kohtlemise eest (PS § 18 lg 1).⁴ Seega on riigil kohustus tagada kinnipeetud isikule inimväärsed ja tema vajadustele vastavad tingimused.
- **8.** Sotsiaalhoolekande seaduse järgi on erihoolekandeteenuste osutamise korraldamise kohustus SKA-1⁵, kes võib teenuse osutamise volitada muu hulgas eraõiguslikule juriidilisele isikule (SHS § 11²⁴ lg 1). Eraõiguslik juriidiline isik peab aga ööpäevaringset erihooldusteenust osutades järgima õigusaktides kehtestatud nõudeid. Neist kinnipidamist peab SHS § 38¹ lõike 1 järgi kontrollima riikliku järelevalve käigus SKA.
- 9. Ööpäevaringsele erihooldusteenusele on sätestatud peamised nõuded SHS 3. peatüki 4. jao 6. jaotises. SHS § 11⁴⁹ lõike 1 järgi on ööpäevaringse erihooldusteteenuse eesmärgiks muu

² SHS § 19 lõike 1 järgi võib isiku paigutada ööpäevaringsele erihooldusteenusele tema nõusolekuta kui:

¹⁾ tal on raske psüühikahäire, mis piirab tema võimet oma käitumisest aru saada või seda juhtida,

²⁾ ta on hoolekandeasutusse paigutamata jätmisel endale või teistele ohtlik ja

³⁾ muude varasemate abinõude rakendamine ei ole olnud tulemuslik või pole nende rakendamine võimalik.

³ Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 09.10.2012 otsus asjas nr 1413/07 Coselav *vs* Türgi, p 53.

⁴ Euroopa Inimõiguste Kohtu 26.10.2000 otsus asjas nr 30210/96 Kudla vs Poola, p 94.

⁵ Vt ka õiguskantsleri 02.07.2013 soovitus Sotsiaalkindlustusametile, p 9-11. Soovitus on kättesaadav aadressil: <a href="http://oiguskantsler.ee/sites/default/files/field/document2/6iguskantsleri/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/alaealise/soovitus/soo

hulgas tagada teenust saavale isikule turvaline elukeskkond teenuse osutaja territooriumil. Sama paragrahvi lõikes 2 on täpsustatud, et ööpäevaringse erihooldusteenuse osutaja üheks kohustuseks on tagada teenust saava isiku turvalisus lähtuvalt isiku vajadustest ja suunamisotsuses nimetatud teenuse saamise eesmärgist. Seega peab teenuse osutaja turvalisuse tagamisel võtma arvesse seda, millised on isiku vajadused (sh hooldusvajadus, arengutase, vanus, haavatavus, tema käitumismallidest tulenevad vajadused).

Ööpäevaringsele erihooldusteenusele kohtumääruse alusel suunatud isikute osas on seadusandja näinud ette SHS §-s 11⁵² lisaks üldisele turvalisuse tagamise kohustusele täpsemad suunised. Kuna tegemist on klientidega, kelle puhul on kohus muude asjaolude osas tuvastanud nende ohtlikkuse endale või teistele, tuleb teenuseosutajal tagada ööpäevaringne pidev kontroll ja ülevaade kohtumäärusega hoolekandeasutusse suunatud isiku liikumise, asukoha ja ka tegevuste üle, tagades ühtlasi, et isik ei seaks ohtu ennast või teisi isikuid. Pideva kontrolli ja ülevaate tagamisel tuleb teenuseosutajal lähtuda teenusel viibivate klientide eripäradest ja vajadustest ning rakendada meetmeid, mis isikute vajadustest lähtuvalt on kõige sobivamad, sh proportsionaalsed. Seega lasub teenuseosutajal kõrgendatud turvalisuse tagamise kohustus, kui ta osutab ööpäevaringset erihooldusteenust kohtumääruse alusel teenusele suunatud isikutele.

Kuna ööpäevaringsele erihooldusteenusele võidakse kohtumääruse alusel suunata ka alaealisi, tuleb teenuseosutajal arvestada täiendavalt alaealiste vajadustega ja neid ohustavate riskidega. Nii tuleb alaealistele ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamisel turvalisuse tagamisel rakendada erilist hoolt ja kõrgendatud tähelepanu, mis oleks vastavuses neil lasuvate ohuteguritega.⁶

Hinnang Kodu tegevusele

- 10. Minule saabunud materjalidest nähtub, et võtsite Kodus kohtumäärusega hoolekandeasutusse suunatud alaealiste turvalisuse tõstmiseks ette mitmeid meetmeid: suunasite ohtlikumad kliendid Valkla Kodusse, majutasite alaealised eraldi magamistuppa täisealistest, määrasite alaealistele tugiisikud, koostasite alaealiste arengu toetamiseks tegevuskavad. Avaldaja lapsega plaanisite pidada vestlusringe seksuaalsusega seotud teemadel.
- 11. Viitasite aga oma vastuskirjas mulle korduvalt, et Teie hinnangul ei tohiks osutada alaealistele ja täisealistele ööpäevaringset erihooldusteenust kohtumääruse alusel koos samades ruumides ning leidsite, et Teil puuduvad lastele ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks sobivad tingimused. Samuti hindasite alaealistele täisealistega samades ruumides teenuse osutamise riske. Lisaks olin teavitanud AS-i Hoolekandeteenused enne kõnealuse alaealise Teie juurde teenusele suunamist Sotsiaalkindlustusametile 02.07.2013 antud soovitustest, millest nähtus muu hulgas seegi, et Eesti Vabariigi lastekaitse seaduse ja kohustuslike rahvusvaheliste normide kohaselt peavad kinnipeetud alaealised olema täisealistest eraldi. Seega olite teadlikud, et alaealistele teenuse osutamisel samades ruumides täisealistega kaasnevad mitmed riskid, millele on vajalik pöörata kõrgendatud tähelepanu ning rakendasite sellest tulenevalt mitmeid üldisi meetmeid alaealiste turvalisuse tagamiseks.
- 12. Märkisite, et Teil puudus teave avaldaja last väidetavalt kuritarvitanud isiku eelnevate sarnaste kuritegude kohta. Tema süütegude kohta ei andnud teavet ka tema eestkostja ega varasema intsidendiga seoses politsei.

_

⁶ Nt on märkimisväärseks ohuteguriks, kui alaealistele osutatakse teenust samades ruumides täiskasvanutega. Vt ka Piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa komitee (CPT) 9. üldaruanne, p 25. Kättesaadav aadressil: http://www.cpt.coe.int/en/annual/rep-09.pdf

⁷ Vt õiguskantsleri 02.07.2013 Sotsiaalkindlustusametile tehtud soovituse p 20.

Nendin, et teabe omamine isiku varasemate toimepandud kuritegude kohta võib aidata Kodul ööpäevaringsel erihooldusel viibivate isikute turvalisust paremini tagada. Samas tuleb teenuseosutajal silmas pidada, et oht võib tuleneda ka nendest klientidest, kes ei ole varasemalt karistatud ja turvalisuse tagamisel ei saa tugineda vaid teadaolevatele karistusandmetele. Seega tuleb teenuseosutajal lähtuda kohtumäärusega ööpäevaringsele erihooldusteenusele suunatud klientide puhul eeldusest, et nad on endale või teistele ohtlikud. Isegi kui teenuseosutajale on teada, et isik on ohtlik ühes või teises konkreetses aspektis, ei saa ta kõrvale jätta võimalust, et oht võib tuleneda ka uutest, seni teadmata aspektidest. Seetõttu peabki teenuseosutaja tagama kohtumäärusega teenusele paigutatud isikute tegevuse, asukoha ja liikumise üle pideva kontrolli ja ülevaate, mis oleks vastavuses nende isiku eripärade ja vajadustega.

Sestap tuleb teenuseosutajal konkreetsete ohuaspektide puhul silmas pidada iga kliendi oskusi, arengutaset, võimet ümbritsevast aru saada, käitumismalle, eelnevalt toimunud erakorralisi sündmusi jms. Avaldaja last väidetavalt kuritarvitanud isiku puhul oli Teile teada tema varasem süüdistamine seksuaalvahekorda astumisse sundimises (vaatamata selle tõendamata jäämisele). Teile oli teada ka avaldaja lapse kõrgendatud huvi seksuaalteemade vastu ning alaealistele ja täisealistele samades ruumides teenuse osutamisest tulenevad võimalikud riskid, sh seksuaalse ärakasutamise oht. Seepärast tulnuks Teil minu hinnangul avaldaja lapse ja tema kuritarvitaja käitumisele pöörata turvalisuse aspektist erilist tähelepanu.

- 13. Nagu märgitud, oli kõnealuse sündmuse toimumise ajal osakonna ruumides viis klienti ja üks tegevusjuhendaja. Tegevusjuhendaja oli sündmuse ajal hõivatud ühe kliendi toas tema hügieenitoimingute teostamisega. Minule esitatud materjalidest ja toimunud sündmusest nähtub, et vaatamata klientide väikesele arvule ühe tegevusjuhendaja kohta, ei olnud Kodus tagatud sündmuse toimepanemise ajal selline töökorraldus, mis oleks taganud osakonnas olnud klientide vajadusi ja eripärasid arvestava ülevaate nende tegevusest. Pideva, vajadustest lähtuva järelevalve puudumine tõi antud juhul kaasa olukorra, kus vaatamata teenuseosutajale teadaolevatele ohuaspektidele, ei suutnud Kodu tagada avaldaja lapse turvalisust.
- 14. Möönan, et ööpäevaringse erihooldusteenuse osutajal ei ole võimalik näha ette absoluutselt kõiki tekkida võivaid ohtlikke olukordi ja neid ennetada. Samas tuleb aga teenuseosutajal võtta teenuse nõuetekohaseks osutamiseks kasutusele kõik temalt mõistlikult oodatavad meetmed, sh õigusaktides sätestatud meetmed, arvestades kohtumäärusega hoolekandeasutusse suunatud konkreetsete klientide ohtlikkust ja muid eripärasid ning neid ohustavaid riske.

Eeltoodust lähtuvalt leian, et kuigi Kodu rakendas alaealiste, sh avaldaja lapse, turvalisuse tagamiseks mitmeid üldisi meetmeid ja kinnitas, et avaldaja lapse tegevust jälgisid tegevusjuhendajad pidevalt, ei nähtu minule esitatud materjalidest, et Kodu töökorraldus olnuks selline, mis oleks sündmuse toimumise ajal taganud osakonnas viibinud klientide järele nende klientide individuaalseid eripärasid ja vajadusi arvestava pideva valve. Seega ei taganud Kodu piisavalt avaldaja lapse turvalisust teenusel viibimise ajal.

⁸ Pean vajalikuks siin kohal juhtida tähelepanu sellele, et kui kohus ei ole kuritegu puudutavat otsust avaldamata jätnud ja tegemist on otsusega, mis on tehtud pärast 2001. aastat, võib see koos kurjategija nimega olla avalikkusele leitav Riigi Teataja kohtulahendite otsingu kaudu. Riigi Teatajas avalikustatud kohtulahendite puhul tuleb silmas pidada sedagi, et enamus kuritegude puhul asendatakse pärast karistuse kustumist isiku nimi initsiaalidega (karistusregistri seadus § 28). Riigi Teataja kohtulahendite otsing on kättesaadav aadressil: https://www.riigiteataja.ee/kohtuteave/maa_ringkonna_kohtulahendid/main.html

⁹ SHS § 48 lõike 40 järgi tuli teenuse osutajal tagada 20 kohtumäärusega teenusele paigutatud isiku kohta päevasel ajal vähemalt 2 tegevusjuhendaja kohalolu, seega oli sündmuse toimumise ajal osakonnas nõutavast oluliselt kõrgem klientide ja tegevusjuhendajate suhtarv.

15. Eelnevat kokku võttes olen seisukohal, et Erastvere Kodu oleks pidanud temale teada olevate, konkreetseid kliente puudutavate asjaolude ja ohuaspektide valguses korraldama Kodu töökorralduse selliselt, et avaldaja lapse ja teda väidetavalt väärkohelnud isiku tegevuste, asukoha ja liikumise üle oleks tagatud selline järelevalve, mis vastanuks nende vajadustele ja ohuaspektidele.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest õiguskantsleri asetäitja-nõunik õiguskantsleri volitusel

Koopia: AS Hoolekandeteenused